

การวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

Strategic Planning for Occupational Development and Income Generation in Raikao Subdistrict Administrative Organization

นพสร ศรีชัย¹
พีรพล ไตรทศาวีทย²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการอาชีพ จำนวน 10 คน และใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่มการจัดเวทีประชาคมระดับตำบล จำนวน 46 คน

ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และการผลิต โดยการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร จัดการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์คุณภาพและการจำหน่ายสินค้า ส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แบบชีวภาพและการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกมิติที่ควรเข้าร่วมทางด้านองค์กรต้องมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ สมรรถนะของบุคลากรและองค์กรให้อยู่ในระดับมาตรฐาน ดำเนินการจัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาให้มีความทันสมัย มีการปรับปรุงโครงสร้างและกระบวนการทำงานภายในองค์กร ประการสำคัญ คือ ต้องมีการสนับสนุนงบประมาณในการตั้งกลุ่มอาชีพ มีการตรวจติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน

Abstract

This research had the objective to study strategic planning for occupational development and income generation in Raikao Tambon Administrative Organization (TAO) in Sam Roi Yawt

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

District of Prachuap Kirikan Province. Data were collected using in-depth interviews with ten business persons, and from focus group discussions with 46 participants in public forums.

This study found that the TAO has specified strategies for occupational development for income generation involving training to increase knowledge and skills in various trades, transfer of agricultural technology, training in formation of occupational support groups and community enterprises, support for product model development, support for product quality control and marketing, support for sustainable agricultural methods through use of organic fertilizer, and chemical-free agricultural methods. The local populace participated in all aspects of the process. The TAO needs to increase knowledge and capacity of personnel so that they are up to standard. There needs to be a data system to support timely development planning, modification of the structure and process of work with the TAO and, importantly, there needs to be budget support for occupational groups, monitoring and evaluation on a regular basis for sustainable outcomes, and income generation.

คำสำคัญ: การพัฒนาอาชีพ

Key word: Occupational Development

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั้น จำเป็นจะต้องพัฒนาอาชีพของประชาชนให้มีความก้าวหน้าทันกับความต้องการของตลาด มีการเพิ่มผลผลิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ พร้อมทั้งจัดหาตลาดรองรับให้สอดคล้องกับการผลิตที่หลากหลาย โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล กลุ่มบุคคลด้วยความร่วมมือของผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินการการจัดตั้งกลุ่มอาชีพเป็นเครือข่ายในการพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนสามารถนำสินค้าเข้าสู่การแข่งขันในระดับที่สูงขึ้น โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังนั้นประชาชนจำเป็นต้องแสวงหาอาชีพใหม่หรือพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เดิมให้ดียิ่งขึ้น การศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาอาชีพเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล และกลุ่มบุคคลซึ่งมี

จุดมุ่งหมายในชีวิตที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มเป้าหมายสามารถเลือกรูปแบบในการพัฒนาอาชีพตามความต้องการของตนเองให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน เป็นอีกเป้าหมายที่สำคัญเพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โดยการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายและเพิ่มศักยภาพของชุมชนให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น(2550)ได้ให้แนวทางการดำเนินงานพัฒนาอาชีพดังนี้ 1) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและส่งเสริมอาชีพของประชาชนในท้องถิ่นจัดทำทะเบียนอาชีพ ทะเบียนวัดตุดิบ ทะเบียนปราชญ์ชาวบ้าน การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การฝึกอาชีพ โดยฝึกอบรมตามความต้องการของประชาชน กลุ่มอาชีพในท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการผลิต การปลูก การสร้างผลผลิต ผลิตภัณฑ์ตลอดจนส่งเสริมอาชีพและสร้างโอกาสให้เกิดการทำงาน สร้างรายได้แก่ประชาชนที่อยู่ในวัยทำงานสตรีและผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่รับผิดชอบของท้องถิ่น 3) ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในอาชีพ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วในพื้นที่รับผิดชอบของท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งและมีการบริหารจัดการที่ดี 4) การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยี ที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพของประชาชน 5) การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ การบริหารจัดการ การปรับปรุงและสร้างโอกาสการแข่งขันทั้งในระดับชุมชนระดับประเทศและต่างประเทศ 6) การส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจในการจัดทำแผนการส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 7) มีการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น และปรับปรุง แก้ไข พัฒนาไปสู่ความต้องการของประชาชนในทุกๆระดับ

จากการกำหนดแนวทางการส่งเสริมอาชีพของกระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นแนวทางด้านการส่งเสริมอาชีพ โดยมุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความสอดคล้องทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน

ตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นอยู่ 2 ลักษณะคือ ในส่วนที่เป็นชุมชนที่อยู่กันอย่างหนาแน่นจะเป็นเขตเทศบาลตำบลไร่เก่า นอกเหนือจากนั้นจะเป็นเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า มีหมู่บ้านทั้งหมด 8 หมู่บ้าน เฉพาะในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่ามีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน จำนวนประชากรประมาณ 4,109 คน (ที่มา: สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอสามร้อยยอด 12 เมษายน 2554) ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสลับเนินเขา อาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ทำการเกษตร เช่น การปลูกสับปะรดเป็นส่วนใหญ่ มะม่วง และขนุนรวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ โดยส่วนใหญ่จะทำการเกษตรลักษณะดั้งเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น ผู้ปลูกสับปะรดก็มุ่งที่จะปลูกสับปะรดกันทั้งปี เป็นต้น ส่วนประชาชนที่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรก็ต้องออกไปรับจ้างตามโรงงานต่างๆ เพื่อหารายได้เข้าสู่ครอบครัว ปัญหาที่เกิดขึ้นของประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นเกษตรกรรายย่อย มักจะประสบกันมากเป็นในเรื่องของการขาดทุนก่อให้เกิดหนี้สินจากการลงทุนเพื่อการผลิตสินค้าทางการเกษตร เช่น ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าแรงงาน ค่าน้ำมัน สภาพดินฟ้าอากาศ และราคาของผลผลิตที่จำหน่ายในตลาดที่ขึ้นลงไม่มีความแน่นอนทำให้เกษตรกรมักจะประสบปัญหาการขาดทุน ส่งผลกระทบกับรายได้ของครอบครัว ก่อให้เกิดปัญหาสังคม ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ยาฆ่าแมลงและปราบศัตรูพืช และสารตกค้างในแม่น้ำลำคลอง ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมการทำลายป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการเพาะปลูก ปัญหาการอพยพของแรงงาน เป็นต้น ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้ศึกษาวิจัยจึงปฏิบัติราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า จึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาการจัดทำแนวทางในการพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนอย่างยั่งยืน ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาค้างนี้กลุ่มบุคคลที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้ประกอบอาชีพหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน กลุ่มผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานประชาคมหมู่บ้าน ผู้แทนจากสำนักงานเกษตรอำเภอสามร้อยยอด ผู้แทนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนจากกลุ่มสหกรณ์ชาวไร่สับปะรด ผู้ประกอบอาชีพทำการเกษตรได้แก่ ผู้ปลูกสับปะรด ขนุน มะม่วง มะพร้าว กล้วยและอื่นๆ จำนวน 32 คน ร่วมในการประชุมจัดเวทีประชาคมระดับตำบลไร่เก่า

การจัดทำการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า จากการจัดเวทีประชาคมระดับตำบลไร่เก่า เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2554 เพื่อร่วมกันจัดทำกรวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชน ณ ห้องประชุมที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นกลุ่มแทน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานประชาคมหมู่บ้าน ผู้แทนจากสำนักงานเกษตรอำเภอสามร้อยยอด ผู้แทนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนจากกลุ่มสหกรณ์ชาวไร่สับปะรด ผู้ประกอบอาชีพทำการเกษตรได้แก่ ผู้ปลูกสับปะรด ขนุน มะม่วง มะพร้าว กล้วย และอื่นๆ จำนวน 46 คน โดยการจัดเวทีประชาคมระดับตำบลไร่เก่า กลุ่มตัวแทนได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ที่มีผลต่อการพัฒนาและการประกอบอาชีพ โดยนำปัญหาที่ได้วิเคราะห์องค์ประกอบในลักษณะรูปธรรมและนามธรรมที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาส่งเสริมอาชีพและรายได้ในส่วนที่ 1 ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ซึ่งปัจจัยที่เป็นเชิงบวกจะเรียกว่า “จุดแข็ง” (Strength) และปัจจัยที่เป็นเชิงลบจะเรียกว่า “จุดอ่อน” (Weakness) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งปัจจัยที่เป็นเชิงบวกจะเรียกว่า “โอกาส” (Opportunities) และปัจจัยที่เป็นเชิงลบจะเรียกว่า “อุปสรรค” (Threats) มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength-S)

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่ามีลำดับสายการบังคับบัญชาชัดเจน โดยมีการแบ่งสายการบังคับบัญชาจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลฯ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลฯ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลฯ หัวหน้าสำนัก/หัวหน้าส่วนต่างๆ แบ่งการทำงานออกเป็น 5 ส่วนราชการ คือ สำนักงานปลัด ส่วนโยธา ส่วนการคลัง ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และหน่วยตรวจสอบภายใน มีการประสานงานในองค์กรทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคำบล 5 ปี การจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี และมีการจัดทำแผนดำเนินงาน (แผนปฏิบัติการ) โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี แผนพัฒนาสามปีให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นปัจจุบันซึ่งได้บรรจุแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาอาชีพไว้ด้วยมีข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา มีระบบสารสนเทศและเครือข่ายที่มีความทันสมัย มีระบบการตรวจสอบภายในที่ดีมีการพัฒนาการให้บริการประชาชนด้วยการลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ (One Stop Service) ผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัติได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงทำให้เข้าใจปัญหาและความต้องการของประชาชน บุคลากรส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด ทำให้เข้าใจในวัฒนธรรมและปัญหาของท้องถิ่นมีความทุ่มเทเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน มีความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบและความตื่นตัวในการเรียนรู้ การบริการทุกระดับประทับใจ โปร่งใสตรวจสอบได้

2. การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness -W)

การแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดยังไม่มีความชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานของอปท.มีความทับซ้อนของพื้นที่ การดำเนินการตามแผนมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ตามความต้องการเร่งด่วน มีการบรรจุแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาอาชีพแต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและไม่มีการติดตามงาน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้และประสบการณ์ มีการนำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติได้เพียงร้อยละ 50-60 เนื่องจากงบประมาณในการ

บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่ามีไม่เพียงพอ และการขาดงบประมาณในการจัดทำบริการสาธารณะขนาดใหญ่ในส่วนภาคเกษตร วิสาหกิจชุมชนและผลิต ภัณฑ์ชุมชนบางส่วนขาดการพัฒนากระบวนการผลิตที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ขาดระบบการบริหารจัดการการตลาดสินค้าเกษตรแบบครบวงจร

3. การวิเคราะห์โอกาส (Opportunity –O)

สภาพพื้นที่เหมาะสำหรับการเกษตร ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทำเกษตรกรรมโดยเฉพาะการปลูกสับปะรด มะม่วง ขนุน ปาล์ม มะพร้าว ฯลฯ และสภาพพื้นที่บางส่วน(ฝั่งทิศตะวันออก)เหมาะสำหรับการประมงน้ำจืด เช่น เลี้ยงปลา กะพง เลี้ยงกุ้ง เป็นต้น มีการคมนาคมที่สะดวกถนนส่วนใหญ่เป็นทางลาดยางและคอนกรีต อยู่ห่างจากถนนเพชรเกษมประมาณ 15 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 240 กิโลเมตร ในเขตพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงมีโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 4-5 แห่ง ประชาชนในพื้นที่มีงานทำเป็นผลให้มีการอพยพย้ายถิ่นฐานน้อย และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 พ.ศ.2553 - 2556 (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ : การพัฒนากลุ่มจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการผลิตและการแปรรูปสินค้า ประมง เกษตรและเหล็ก เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านส่งเสริมรายได้ และการผลิตให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี นักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน สามารถเสนอของบประมาณได้ง่าย สภาพสังคมเป็นสังคมชนบทมีความผูกพันและมีความสามัคคีกันในครอบครัวและชุมชนส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูและอนุรักษ์ในวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนทั้งไทย พุทธไทยอิสลามซึ่งต่างก็อยู่ร่วมกันได้ มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตตำบล ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนศึกษาหาความรู้จากระบบ Internet เพื่อใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้เพิ่มเติม ในการประกอบอาชีพ

4. การวิเคราะห์อุปสรรค (Threat-T)

ปัญหาการประกอบอาชีพทางด้านทำการเกษตร ราคาต้นทุนการผลิตสูงจากปัจจัยต่างๆ เช่น น้ำมันแพง ปุ๋ยแพง ยาฆ่าแมลงแพง ค่าแรงงานเพิ่มขึ้น ปัญหาผลผลิตล้นตลาดเกิดภาวะสินค้าเกษตรราคาตกต่ำ ขาดตลาดรองรับผลผลิตของชุมชน การมีศักยภาพ

การแข่งขันด้านการเกษตรสูง ขาดความรู้เรื่องการปราบศัตรูพืชและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง ขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำการเกษตรทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ไม่มีที่ดินในการทำกินและไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองส่งผลให้ไปบุกกรุกที่ป่าสงวน ปัญหาภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อพืชผลการเกษตร และการประกอบอาชีพเกษตรกรรมระหว่างรอและหลังฤดูเก็บเกี่ยวไม่มีอาชีพเสริม ด้านอาชีพรับจ้างแรงงานความรู้ต่ำทำให้ถูกกดค่าแรงไม่มีอำนาจในการต่อรองค่าจ้าง ด้านอาชีพค้าขายนโยบายเปิดเขตการค้าเสรี (FTA) ทำให้สินค้าต่างประเทศเข้ามาขายในประเทศมากขึ้น การเกิดขึ้นของร้านสะดวกซื้อต่างๆ ส่งผลให้ อปท.จัดเก็บรายได้ได้น้อยลง ปัญหาด้านกลุ่มอาชีพต่างๆ ขาดเงินทุนในการดำเนินงาน อุปกรณ์เครื่องมือในการผลิต สำหรับกลุ่มอาชีพกลุ่มยังขาดความรู้และทักษะในการดำเนินงานที่ดีทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มทุน และการตลาดไม่แน่นอนทำให้ผลผลิตเสียหาย ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก ขาดความรู้และทักษะจึงทำให้ทางเลือกในการประกอบอาชีพมีน้อยและไม่ทันต่อความต้องการของตลาด ชุมชนไม่เข้มแข็ง และการไม่ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญ เพื่อการสร้างรายได้และอาชีพให้แก่ประชาชนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

จากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กรนำมากำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ กำหนดกลยุทธ์ และแผนงาน/โครงการ เพื่อวางแผนการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้

การวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า

วิสัยทัศน์ (Vision)

“อบต.ไร่เก่า เป็นองค์กรที่มีการบริหารอย่างมืออาชีพ ทันสมัย บริการรวดเร็ว ประทับใจ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ และดำรงตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาชน”

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีศักยภาพภายใต้หลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2. ส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหารบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง

3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความทันสมัย เพื่อการบริหารงานและการบริการประชาชน 4. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพยกระดับรายได้ประชาชนให้สูงขึ้น 5. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและการดำรงตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 6. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

เป้าประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายการพัฒนา (Aim or Development goal)

1. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า มีระบบบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล บุคลากรมีประสิทธิภาพ งบประมาณเพียงพอต่อการพัฒนา
2. เพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และพึ่งพาตนเองได้มีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการบริหารจัดการในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่าได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์หลักที่สำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาระบบด้านการบริหารจัดการให้มีความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 9 กลยุทธ์

กลยุทธ์ (Strategy) 1. ให้มีการบริหารจัดการที่ดีภายใต้หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 2. ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกมิติที่ประชาชนควรจะเข้าร่วม 3. ให้มีการปรับกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม (ผู้บริหาร) 4. ให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ สมรรถนะของบุคลากรและองค์กรให้อยู่ในระดับมาตรฐาน 5. ดำเนินการจัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาให้มีความทันสมัย 6. ให้มีระบบติดตามและประเมินผล ที่มีประสิทธิภาพ 7. ให้มีระบบการจัดเก็บรายได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม 8. ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างระบบและกระบวนการทำงานภายในองค์กร และ 9. ให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาด้านการส่งเสริม การพัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ และการผลิตประกอบด้วย 7 กลยุทธ์

กลยุทธ์ (Strategy) 1. ให้การส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพที่มั่นคงการพัฒนาฝีมือแรงงานและมีรายได้เพิ่มขึ้น 2. ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ การถ่ายทอด

เทคโนโลยีด้านการกสิกรรมและการเกษตร การแก้ไขปัญหาโรคระบาดผลผลิตทางการเกษตร 3. ให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ คุณภาพการจำหน่ายสินค้า 4. ให้การส่งเสริมสนับสนุนการเกษตรแบบยั่งยืน โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แบบชีวภาพและการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษ 5. ให้มีสถานที่ในการฝึกอบรมอาชีพของประชาชน 6. ให้ประชาชนประกอบอาชีพในพื้นที่ของตนเอง 7. ให้เกษตรกรนำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยหมัก ไปปรับปรุงคุณภาพดินเพื่อเพิ่มผลผลิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 กลยุทธ์

กลยุทธ์ (Strategy) 1. ใ้บุคลากรมีความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงสามารถถ่ายทอดให้กับประชาชนนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี 2. ดำเนินการตามกระบวนการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. ให้มีการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างคุณค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การร่วมกันวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ศักยภาพในการพัฒนาและนำมาซึ่งการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ของพื้นที่รวมทั้งการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ ถือได้ว่าเป็นแผนที่ช่วยให้ประชาชนสามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายสูงสุด การวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพเป็นการวางแผนเพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืนให้กับประชาชน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในอนาคดมีการส่งเสริมให้มีการนำทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างประหยัดเกิดประโยชน์และคุ้มค่าให้มากที่สุด โดยอาศัยพื้นฐานความเข้าใจเหตุการณ์และความเป็นไปของสภาพแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์ว่าอะไรคือโอกาสและข้อจำกัดโดยการตรวจสอบทรัพยากรที่มีอยู่ว่ามีจุดอ่อนหรือจุดแข็งในด้านใดการเตรียมการจากภายในองค์กร พิจารณาทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กรอย่างเหมาะสม และจากการที่ภาคส่วนท้องถิ่นภาคส่วนราชการ/เอกชน และภาคประชาชนได้ระดมความคิดร่วมกัน “ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วม

รับผิดชอบ” จะสามารถได้แผนกลยุทธ์การพัฒนาอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนที่ดี
ที่สุดและเหมาะสมสำหรับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า ผู้การปฏิบัติอย่างมี
ประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นต่อไปอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการจัดทำหลักเกณฑ์ การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านการ
ส่งเสริมอาชีพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาผู้ประกอบการอาชีพหรือกลุ่มอาชีพในพื้นที่
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง

2) ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่ตำบลกับกลุ่มอื่นๆ นอกพื้นที่
เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันการประชาสัมพันธ์สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และ
เป็นการกระจายสินค้าในอีกรูปแบบหนึ่ง

3) ควรมีการสำรวจและจัดทำทะเบียนกลุ่มอาชีพในพื้นที่อย่างเป็นระบบ
เพื่อให้ง่ายต่อการวางแผนพัฒนาอาชีพให้ตรงกับความต้องการกลุ่มอาชีพ เนื่องจากการ
ตรวจสอบเอกสารการดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพ ไม่มีการรวบรวมและจัดทำ
ทะเบียนกลุ่มอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม

4) ควรมีการจัดทำโครงการร่วมมือด้านวิชาการเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพกับ
สถาบันการศึกษาหรือภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถด้านการส่งเสริมอาชีพ เพื่อเป็น
การเพิ่มประสิทธิ ภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพให้กับองค์การบริหารส่วน
ตำบล และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในทุกด้านให้กับกลุ่มอาชีพ

5) ควรมีการจัดทำแผนการจัดหาวัตถุดิบสำหรับกลุ่มอาชีพในพื้นที่ เพื่อลด
ต้นทุนการผลิตด้านการขนส่ง เนื่องจากมีกลุ่มอาชีพบางกลุ่มต้องไปซื้อวัตถุดิบในต่างถิ่น
มาทำการผลิต ทำให้เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

6) ควรมีการสำรวจและจัดทำทะเบียนปราชญ์ชาวบ้านอย่างเป็นระบบ และมี
การปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มอาชีพให้
การดำเนินงานและการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

7) ควรมีการติดตามประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ โดยผู้นำหรือ
องค์กรในชุมชน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา

อาชีพ เพื่อที่จะได้นำมาปรับปรุงการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับบริบทของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

การวางแผนกลยุทธ์ . [ออนไลน์เมื่อ: มีนาคม 14, 2552] แหล่งที่มาจาก:

<http://www.banpraknfe.com/webboard/index.php?topic=168.0> (วันที่ค้นข้อมูล: 10 มิถุนายน 2554)

ธุรกิจชุมชน: แนวทางในการพัฒนาชนบท. [ออนไลน์ 2545:7] แหล่งที่มาจาก:

<http://www.hu.ac.th/academic/article/Mk/Business%20community.html> (วันที่ค้นข้อมูล: 5 เมษายน 2554)

นิธิศ อัมสมบัติ. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามร้อยยอด อำเภอสามร้อยยอด จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ (การศึกษานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

บทความแนวคิดการพัฒนาแบบยั่งยืน: การแก้ปัญหาการว่างงานในสังคมชนบท จังหวัด สุรินทร์. [ออนไลน์ 14 พ.ย. 2552] แหล่งที่มาจาก:

<http://sites.google.com/site/50011712068env/bthkhwam-1/naewkhidkarphathnabaebyangyunkarkaepayhakarwangngannisangkhamchnbt hcanghwadsurinthr> (วันที่ค้นข้อมูล: 13 เมษายน 2554)

พิชญา ศิวะพิรุฬห์เทพ. (2551). การพัฒนาอาชีพ: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์กรสตรีเทศบาล นครสมุทรปราการ. (การศึกษานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น).

อำนาจ บุตรรักษ์. (2551). การส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพลับ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (การศึกษานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น).